

ВПЛИВ ПОЛІОКСИДОНІУ НА ПОКАЗНИКИ КЛІТИННОГО ІМУНІТЕТУ ПРИ МЕДИЧНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ ЖІНОК ДІТОРОДНОГО ВІКУ З НАЯВНІСТЮ ХРОНІЧНОЇ ГЕРПЕТИЧНОЇ ІНФЕКЦІЇ

В.С. Черкасова, Н.І.Хомутянська, І.В.Декалюк
Луганський державний медичний університет

Вступ

На сьогодні герпетична інфекція набула характеру глобальної пандемії, тому герпес, як правило з хронічним рецидивуючим перебігом, вважається небезпечним джерелом фізичних страждань, у тому числі психоемоційних розладів [1, 5]. Вірус простого герпесу, як ДНК-вмісний вірус, може інтегрувати генетичний апарат клітин господаря і викликати зляккісну трансформацію клітин. Захворювання, що викликаються вірусами герпесу людини, являються опортуністичними і СНІД-індикаторними захворюваннями [6]. Найчастіше герпетична інфекція зустрічається в осіб молодого віку. Характерним є те, що діагноз хронічної герпетичної інфекції часто виставляється несвоєчасно або неправильно, що призводить до ускладнень в процесі лікування [3, 8]. Тому велике значення має проведення медичної реабілітації жінок із хронічною герпетичною інфекцією після завершення лікування.

В цьому плані нашу увагу привернув сучасний імуноактивний препарат поліоксидоній. Відомо, що поліоксидоній - імуноактивний препарат нового покоління, який являє собою високомолекулярну фізіологічно активну сполуку та володіє вираженою імуноотропною активністю [4]. Поліоксидоній виявляє позитивний вплив на всі ланки захисту організму від чужорідних агентів антигенної природи, підвищуючи пониженні і знижуючи підвищені показники імунітету, тобто являється справжнім імуномодулятором [2]. Важливо, що крім імуномодулюючого ефекту, препарат характеризується також наявністю детоксикуючої, антиоксидантної та мембраностабілізуючої активності [2, 4].

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Робота виконана відповідно до основного плану науково-дослідних робіт (НДР) Луганського державного медичного університету і являє собою фрагмент теми НДР: "Імунологічні механізми, патогенез хронічних і рецидивуючих інфекцій, імунокорекція та імунореабілітація" (№ держреєстрації 0105U002307).

Метою роботи було вивчення впливу поліоксидонію на показники клітинного імунітету при медичній реабілітації жінок дітородного віку з наявністю хронічної герпетичної інфекції.

Матеріал та методи дослідження

Під наглядом знаходилося дві групи жінок дітородного віку з наявністю хронічної герпетичної інфекції - основна (31 особа) та зіставлення (28 осіб), які були рандомізовані за віком та тяжкістю перебігу захворювання. Діагноз хронічної герпетичної інфекції підтверджувався на основі клінічних та епідеміологічних ознак захворювання, а також виявленням у сироватці крові специфічних антитіл до вірусу простого герпесу класу Ig M, то свідчило про активацію герпетичної інфекції. Хворі жінки скаржилися на підвищення температури тіла, переважно в межах 37,5 - 38,2°C, загальну слабкість, нездужання, зниження апетиту та працездатності, наявність на шкірі обличчя (при h. labialis і h. nasalis) або статевих органів (при генітальному герпесі) характерних елементів герпетичного висипу.

Всім пацієнткам після проведення лікування рецидиву герпетичної інфекції та досягнення клінічної ремісії захворювання на тлі нестійкої лабораторної ремісії, призначався курс медичної реабілітації. Хворі жінки основної групи отримували в комплексі медичної реабілітації поліоксидоній у вигляді супозиторіїв, по 6 мг активної речовини в кожному. Супозиторії призначали ректально 1 раз на добу на ніч після випорожнення кишечника за схемою: перші 3 дні щоденно, потім з інтервалом 48 годин, курс лікування - 10 супозиторіїв. Жінки групи зіставлення отримували лише загальноприйняті препарати в комплексі медичної реабілітації - ентеросорбенти, вітаміни, адаптогени.

Обсяг імунологічних досліджень включав вивчення загальної кількості Т-лімфоцитів, субпопуляції Т-хелперів/індукторів

та Т-супресорів/кілерів у цитотоксичному тесті [7] з використанням моноклональних антитіл (МКАТ). Використовували комерційні МКАТ фірми НВЦ "МедБиоСпектр" (РФ - Москва) класів CD3+ (до тотальної популяції Т-клітин), CD4+ (до субпопуляції Т-хелперів/індукторів), CD8+ (до субпопуляції Т-супресорів/кілерів). Обчислювали імунорегуляторний індекс, як співвідношення субпопуляцій лімфоцитів з хелперною (CD4+) та супресорною (CD8+) активністю, тобто Th/Ts.

Математична обробка отриманих даних проводилася на комп'ютері Intel Core 2 Duo з використанням програм для обробки медичної інформації.

Отримані результати та їх обговорення

В результаті проведених досліджень встановлено, що в основній групі хворих жінок із хронічною герпетичною інфекцією (яка в комплексі медичної реабілітації отримувала поліоксидоній) відмічена повна нормалізація загального стану набагато швидше, ніж у хворих групи зіставлення. При цьому було встановлено, що в основній групі при медичній реабілітації стійка ремісія захворювання тривалістю 1 рік та більше досягнута практично у всіх осіб - 29 (93,5%). У цих жінок протягом календарного року після завершення медичної реабілітації не відмічалася рецидивів герпесу, зберігалися нормальні або помірно знижені показники імунного статусу.

У групі зіставлення позитивний ефект з досягненням стійкої клінічної ремісії протягом 1 року та більше був відмічений набагато рідше у порівнянні із хворими основної групи. У більшості жінок (19 - 67,9%) відмічалася рецидиви герпесу, що свідчило про неефективність проведеного курсу медичної реабілітації та вимагало повторного проведення медичної реабілітації.

При проведенні імунологічного обстеження хворих жінок, що були під наглядом, встановлено, що до початку проведення медичної реабілітації в обох групах були однотипові зсуви імунологічних показників, що характеризувалися Т-лімфопенією, дисбалансом субпопуляційного складу Т-лімфоцитів, переважно за рахунок зниження кількості циркулюючих Т-хелперів/індукторів (CD4+), зменшенням імунорегуляторного індексу CD4/CD8 (таблиця).

Динаміка деяких імунологічних показників при медичній реабілітації жінок із хронічною герпетичною інфекцією (M±m)

Показник	Основна група, n=31		Група зіставлення, n=28		P
	до реабілітації	після реабілітації	до реабілітації	після реабілітації	
CD3+, %	50,9±1,8	68,2±1,5*	51,1±1,5	55,4±1,3	<0,05
норма	69,2±2,3%				
CD4+, %	29,7±1,1	44,4±1,3*	29,8±1,2	35,9±1,1	<0,05
норма	45,5±1,6%				
CD8+, %	20,5±0,8	22,4±0,6	20,4±0,5	20,9±0,7	>0,05
норма	22,7±0,9				
CD4/CD8	1,45±0,02	1,98±0,03*	1,46±0,02	1,72±0,03	<0,05
норма	2,0±0,03				

Примітка: * - достовірність між показником до і після медичної реабілітації в кожній групі при P<0,05; P - достовірність відмінності між показником після медичної реабілітації в основній і групі зіставлення.

Після завершення курсу медичної реабілітації за допомогою поліоксидонію у хворих основної групи відмічалася чітко виражена тенденція до нормалізації вивчених імунологічних показників. При цьому відмічалася зниження рівня Т лімфопенії (зростання числа клітин з фенотипом CD3+ від 50,9±1,8% до 68,2±1,5%; P<0,05), збільшення кількості CD4+ та CD8+ при вихідно зниженому їх рівні, в результаті чого імунорегуляторний індекс CD4/CD8 мав тенденцію до нормалізації у 30 (96,8%) жінок основної групи.

У жінок із хронічною герпетичною інфекцією із групи зіставлення після завершення медичної реабілітації також відмічена позитивна динаміка вивчених імунологічних показників, однак суттєво менша виражена, ніж у хворих жінок основної групи. У більшості пацієнток цієї групи (25 - 89,3%) зберігалися порушення з боку вивчених імунологічних показників, в результаті чого імунорегуляторний індекс CD4/CD8 залишався зменшеним в 1,2 рази (P<0,05).

Отже, включення поліоксидонію до комплексу медичної реабілітації жінок дітородного віку із наявністю хронічної герпетичної інфекції попереджує подальший розвиток рецидивів герпесу за рахунок нормалізації показників клітинного імуні-

тету, а в клінічному плані покращує працездатність хворих, їхній загальний стан та самопочуття.

Висновки

1. У жінок дітородного віку із наявністю хронічної герпетичної інфекції після проведеного етіотропного лікування зберігаються порушення з боку показників клітинного імунітету, а саме зменшення кількості Т-лімфоцитів, дисбаланс їхнього субпопуляційного складу, зменшення імунорегуляторного індексу.

2. Включення до медичної реабілітації поліоксидонію сприяє прискоренню ліквідації клінічної симптоматики герпесу.

3. Під впливом поліоксидонію відмічається нормалізація імунологічних показників, тобто підвищується кількість Т-лімфоцитів, нормалізується їхній субпопуляційний склад, підвищується імунорегуляторний індекс.

4. Використання поліоксидонію сприяє досягненню стійкої та тривалої ремісії хронічної герпетичної інфекції у 93,5% хворих, достовірно зменшує ймовірність подальшого розвитку рецидивів герпесу, а в клінічному плані покращує працездатність хворих, їхній загальний стан та самопочуття.

5. У подальшому доцільно вивчити вплив поліоксидонію на рівень циркулюючих імунних комплексів у сироватці крові жінок із наявністю хронічної герпетичної інфекції.

Література

1. Клинико-иммунологические и психосоматические особенности у больных простым герпесом / А. Н. Львов, Е. В. Федякова, А. А. Халдин [и др.] // *Российский журнал кожных и венерических болезней*. - 2003. - № 6. - С. 22 - 25.

2. Клинические аспекты применения иммуномодулятора полиоксидония : методическое пособие для врачей / [Б. В. Пинегин, Б. В. Ильина, Т. В. Латышева и др.]. - М. : Институт иммунологии МЗ РФ, 2004. - 23 с.

3. Коляденко В. Г. Профилактика и лечение генитального герпеса: современное состояние проблемы / В. Г. Коля-

денко, А. В. Павлович // *Український журнал дерматології, венерології, косметології*. - 2006. - № 2. - С. 94 - 96.

4. Кузнецова Л. В. Полиоксидоний - иммуномодулирующий препарат нового поколения / Л. В. Кузнецова, В. М. Фролов, Е. В. Высочин // *Український медичний альманах*. - 2007. - Т. 10, № 2. - С. 195 - 202.

5. Мавров И. И. Герпес-вирусная инфекция: глобальная проблема здравоохранения / И. И. Мавров // *Дерматология та венерология*. - 2007. - № 1. - С. 3 - 8.

6. Маричев I. Л. Герпесвіруси - СНІД-маркерні захворювання / I. Л. Маричев // *Сучасні інфекції*. - 2005. - № 3-4. - С. 55 - 60.

7. Фролов В. М. Моноклональные антитела в изучении показателей клеточного иммунитета у больных / В. М. Фролов, Н. А. Пересадин // *Лабораторное дело*. - 1989. - № 6. - С. 71 - 72.

8. Fath R. Viral and bacterial skin infections. Bullae and warts are also in good hands with the family physician / R.Fath // *MMW Fortschr. Med.* - 2007. - № 149 (12). - P. 10 - 12.

Резюме

Черкасова В.С., Хомулянська Н.І., Декалюк І.В. Вплив поліоксидонію на показники клітинного імунітету при медичній реабілітації жінок дітородного віку з наявністю хронічної герпетичної інфекції.

У жінок дітородного віку із наявністю хронічної герпетичної інфекції після проведеного етіотропного лікування зберігаються порушення з боку показників клітинного імунітету. Застосування поліоксидонію для медичної реабілітації таких пацієнток забезпечує ліквідацію Т-лімфопенії та нормалізацію хелперно-супресорного коефіцієнту, що попереджує подальший розвиток рецидивів герпесу та сприяє досягненню стійкої та тривалої ремісії захворювання.

Ключові слова: герпетична інфекція, клітинний імунітет, медична реабілітація, поліоксидоній, жінки, дітородний вік.

Резюме

Черкасова В.С., Хомулянская Н.И., Декалюк И.В. Влияние полиоксидония на показатели клеточного иммунитета при медицинской реабилитации женщин детородного возраста с наличием хронической герпетической инфекции.

У женщин детородного возраста с наличием хронической герпетической инфекции после проведенного этиотропного лечения сохраняются нарушения со стороны показателей клеточного иммунитета. Применение полиоксидония для медицинской реабилитации таких пациентов обеспечивает ликвидацию Т-лимфопении и нормализацию хелперно-супрессорного коэффициента, что предупреждает последующее развитие рецидивов герпеса и способствует достижению стойкой и длительной ремиссии заболевания.

Ключевые слова: герпетическая инфекция, клеточный иммунитет, медицинская реабилитация, полиоксидоний, женщины, детородный возраст.

Summary

Chercasova V., Homutyanskaya N.I., Dekaluk I.V. *Influence of polyoxidonium on the indexes of cellular immunity during the medical rehabilitation of women of genital age with the presence of chronic herpetic infection.*

For the women of genital age with the presence of chronic herpetic infection after the conducted etiotropic treatment saved violation from the side of indexes of cellular immunity. Application of polyoxidonium for the medical rehabilitation of such patients provides liquidation of T-lymphopenia and normalization of helper-suppressor coefficient, that warns subsequent development of relapses of herpes and instrumental in achievement of proof and protracted remission of disease.

Key words: herpetic infection, cellular immunity, medical rehabilitation polyoxidonium, women, genital age.

Рецензент: д.мед.н., проф.І.В.Лоскутова

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ БІОХІМІЇ